



FOTO: INGVAR KARMHED

Karin Isberg fick inga egna barn. Nu leder hon samtalsgrupper för andra ofrivilligt barnlösa kvinnor: om sorgen och ilskan, men också om vägen mot ett lyckligt liv.

"Det går att vara lycklig utan barn"

Publicerad: 1 mars 2010, 00.01

BARNLÖS. Efter sju misslyckade provrörsbefruktningar slutade Karin Isberg att försöka bli gravid. Hon insåg att hon skulle leva ett barnlöst liv.

– Hela världen rämnade, säger hon. Idag, tio år senare, vill hon förmedla hopp och framtidstro när hon coachar ofrivilligt barnlösa kvinnor att leva vidare utan egna barn.

"Jag är ofrivilligt barnlös." Så svarar Karin Isberg, 50, när hon får frågan om hon har barn.

– Jag är rak och öppen med det. Jag tycker att det är viktigt att säga som det är.

Men så har det inte alltid varit. För tio år sedan, när insikten om ett barnlöst liv drabbade henne, kunde hon bara tala om det med några få utvalda nära vänner. Då hade hon genomgått sju provrörsbefruktningar (IVF) som inte ledde till någon graviditet,

– Allt var nattsvart. Hela världen rämnade, säger Karin Isberg.

Åren innan hade hela hennes tillvaro fyllts av kampen att bli med barn.

– Jag hade tunnelseende. Jag sa upp mig från jobbet för att helt fokusera på det här. Att göra en provrörsbefruktning är påfrestande både fysiskt och humörmässigt eftersom man är full med hormoner. Och besvikelsen efter ett misslyckat försök är total.

Efter fem försök uppdagades det att Karin Isberg led av endometriosis (se faktaruta), något varken hon eller läkarna hade haft en aning om eftersom det är en svårdiagnostiserad sjukdom. Efter en operation genomförde hon ytterligare två IVF-försök innan hennes dåvarande make lämnade henne. Han orkade inte mer.

– Då hade vi fyra perfekta embryon kvar i frysen, säger Karin Isberg.

Embryon som hon inte längre hade lov att använda. Inte heller kunde hon adoptera som ensamstående enligt de regler som gällde i Italien där hon bodde då.

– Jag sörjde inte att relationen var slut. Jag sörjde att jag inte skulle kunna få barn.

Insikten att man kommer att leva sitt liv som barnlös är början på ett sorgearbete som pågår under en lång tid, säger hon.

– Du måste gradvis ta dig till den punkt där du klarar av att prata om det. För den styrkan hjälper dig att gå rakryggad genom livet.

I dag leder Karin Isberg ideellt en samtalsgrupp för ofrivilligt barnlösa kvinnor i samarbete med föreningen Barnlängtan och Svenska Endometriosföreningen.

– Det är ett svårt ämne att tala om, men här kan vi prata fritt om det som andra inte riktigt kan förstå. Vi ger varandra positiv energi, säger Karin Isberg och understryker att gruppen inte är något substitut för en kurator eller terapeut.

Känslorna är många. Sorg över det barn som aldrig blev till. Rädsla för att mannen ska lämna en: "varför vill han vara med mig, jag kan ju inte få barn?".

– Min man valde att gå. Många andra väljer att stanna och hitta lösningar tillsammans, säger Karin Isberg.

Andra känslor kan vara skuld och skam över att barnlösheten berövar de egna föräldrarna chansen att bli mor- eller farföräldrar.

– En del har mammor som säger att de inte kan umgås med sina vänner som har barnbarn. Det blir en extra börda som jag tror att många inte förstår att de lägger på sin dotter, för det här blir alltid kvinnans skuld.

I gruppen pratar de även om avundsjukan på andra som får barn och om hur man förhåller sig till andras barn.

– En del orkar inte träffa barn över huvud taget. Men för mig har goda vänners barn varit viktiga och berikande. Med dem får jag utlopp för känslan av att dela med mig och få dem att växa. Jag hade gärna velat ha ett barn för att föra vidare något av mig själv i en annan människa. Men den önskan har släppt med åren och blivit mindre viktig.

En del i gruppen känner ilska över att de inte har fått ordentlig information om sjukdomar som kan leda till infertilitet eller hur åldern påverkar möjligheten att bli gravid. Eller så är de arga på sig själva för att de inte började försöka att bli med barn i tid.

– Efter 35 avtar fertiliteten avsevärt. Det finns även en gräns för hur gammal man får vara för att få adoptera. Jag har valt att prata öppet om det här för att försöka få yngre kvinnor att förstå att de inte kan vänta för länge så att de inte plötsligt står där med svarte Petter.

Men i samtalsgruppen talar de inte bara om det svåra.

– Vi pratar om hur man kan stärka sin framtidstro. Jag leder gruppen i övningar där deltagarna känner efter hur de vill att deras framtid ska se ut och hur de ska komma dit, säger Karin Isberg.

Hon vill förmedla att det går att leva vidare som barnlös och faktiskt vara lycklig.

Vägen dit där Karin Isberg är i dag har varit lång. Efter det sista IVF-försöket satsade Karin allt på yrkeslivet och gick tillbaka till sin karriär som personalchef på ett storföretag, jobbade jämt och reste mycket. Utåt visade hon upp en fasad av att allt var okej och att hon mådde bra. Men först när hon träffade sin nuvarande man för sju år sedan började hon må bättre på riktigt.

– Jag började se ljusare på livet tack vare honom. Han är god, generös, positiv och vi har ett rikt liv ihop.

Maken Peter har även två nu utflugna döttrar, som tidigare bott hemma hos honom och Karin på halvtid.

– Jag har aldrig sett dem som ett substitut för egna barn, men det har hjälpt att ha en familj omkring

mig.

För två år sedan gjorde hon en helomvändning och hoppade av karriären för att starta eget som företagskonsult. Hon behövde en paus för att hela, förklarar hon. I samma veva kom finanskrisen och uppdragen uteblev till en början. I stället fanns det tid och Karin satsade på att vidareutbilda sig till coach.

– Jag har aldrig gått i terapi för det jag har varit med om, men när man ska bli coach gäller det att grunda i sig själv. På kursen kunde jag för första gången prata öppet om allt som hänt mig, utan att gråta. Det var förlösande.

Hon funderar. Säger sedan att det finns ytterligare en viktig sak som påverkat hennes liv positivt – att komma i klimakteriet.

– Undermedvetet släppte hoppet aldrig taget. Jag hade ju en ny man. Klimakteriet blev en lättnad, en befrielse, att slippa den ständiga månatliga påminnelsen om att jag inte kan bli gravid.

– Nu vill jag fokusera den kraft jag har vunnit på att ge barnlösa kvinnor ett värdigt liv, säger Karin Isberg som efterlyser fler kvinnor som vill och orkar göra detsamma.

MIA SJÖSTRÖM
idag@svd.se

Orsaker till barnlöshet

Mellan 10 och 15 procent av alla par drabbas av ofrivillig barnlöshet. De har alltså försökt att bli gravida i minst ett år utan att lyckas. Ungefär hälften av dem kan få barn efter utredning och behandling.

Orsaker till barnlöshet hos kvinnor kan vara fel på äggledare, ägglossningen eller äggens kvalitet. Andra orsaker är endometriosis (se grafik), kromosomavvikelser eller kvinnans ålder.

För mannen kan orsaken vara till exempel störd spermiebildning eller störd utlösning, inflammationer/infektioner liksom kromosomavvikelser.

Det är lika vanligt att orsaken till barnlöshet finns hos kvinnan som hos mannen.

Endometriosis: Vävnad som liknar livmodersslemhinnan, endometrie-celler, hamnar utanför livmodern och kan orsaka sammanväxningar som försvårar för äggen att passera. Drabbar ungefär tio procent av kvinnor i barnafödande ålder. Infertilitet är vanligare bland dessa kvinnor.

Källor: Överläkare Per-Olof Karlström, Fertilitetsenheten, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge och Vårdguiden.

Tidsbegränsad hjälp

För provrörsbefruktning brukar kliniker inom landstingen inte påbörja en behandling om kvinnan är över 38 år. På privata kliniker ligger gränsen för kvinnan lite högre, runt 42 år. Mannen bör inte vara äldre än 55.

Enligt svensk lag finns ingen övre åldersgräns för att få adoptera ett barn. Men socialstyrelsen rekommenderar starkt att kommunerna inte påbörjar en hemutredning om en eller båda i ett par är över 43 år gamla.

1 av 3 IVF-behandlingar, provrörsbefruktningar, på kvinnor upp till 29 år lyckas. För kvinnor 40+ leder ett av åtta försök till att ett barn föds.

Källor: 1177.se, Adoptionscentrum, Socialstyrelsen.

Länkar

[Svenska endometriosisföreningen.](#)

[Villhabarn.com](#), nättidning för ofrivilligt barnlösa.

[Barnlängtan](#) (f d Iris), patientförening för ofrivilligt barnlösa. För tillfället är sidan stängd.